80 år med Örträsk hembygdsförening

Upprinnelsen - och några glimtar från de gångna 80 åren

1942

Hemmansägaren Johan Dahlgren fyllde 50 år den 21 mars, och till minne av sin farfar, Jakob Johansson 1832-1914, deponerade han då ett gåvobrev hos fullmäktiges ordförande i Örträsk kommun, Henning Odenram.
Gåvobrevet är undertecknat av Johan Dahlgren och hans hustru Signe, och avser den del av Näsberget, som ingår i deras fastighet, Örträsk 13:1.
Villkor för donationen är, att en hembygdsförening bildas inom 10 år.
Tidigare ägde donatorerna ungefär halva Näsberget, men efter markförvärv i november 1941, från Reinhold och Greta Jonsson, Västra Örträsk, blev de ägare till hela området, med undantag för en mindre del på norra sidan, som är samfällighet. Vid Laga skiftet, 1889, reserverades den som båtlänning för gårdarna på andra sidan sjön, Örelund och Adamstorp.
1992 anlades en badplats på samfälligheten, av Örträskbygdens Intresseförening ,(bildad 1990) som också ansvarar för badanläggningen.

Näsberget:

Bild Rolf Carlsson

På Näsberget, eller Näset som det också kallas, bosatte sig den förste nybyggaren, Johan Philipsson Hilduinen, med sin familj omkring år 1678.
Donatorerna såg därför näset som hela bygdens kulturarv, men kunde knappast föreställa sig, att anläggningen skulle bli så storskalig som den med tiden blivit. Bland annat har bilismen, som knappt existerade på 1940-talet, skapat behov av parkeringsplatser, och större krav på väghållningen. Fastigheten har senare utökats genom markförvärv från stamfastigheten, men vid större sammankomster förslår ändå inte parkeringsplatsen. Ägaren till stamfastigheten har därför upplåtit ytterligare plats på sin mark.

Byggnader från nybyggartiden finns inte längre kvar på Näset, endast vissa grundstenar. Med åren har byggnader tillförts, bland annat en stolpbod (härbre) som har daterats till nybyggartiden 1680. Den flyttades 1947 till hembygdsområdet från mark som kan härledas till ett av de nybyggen som anlades av familjen Hiduinen.

För Örträskbygden är Näsberget numera ett välbesökt hembygdsområde, känt för sitt vackra läge vid sjön och en förutsättning för den föreningsverksamhet som nu funnits i 80 år, 1942 – 2022.

Redan den 25 maj 1942 samlas ett 25-tal sockenbor och bildar **Örträsk Sockens Hembygdsförening**
I föreningens stadgar står följande viljeinriktning:
Föreningen vill med sina samlingar bereda möjlighet för ungdom i bygdens skolor, studiecirklar eller enskilda, till ett mera bygdebetonat studium av flydda tiders kulturförhållanden, och därmed stärka känslan av samband med gångna tiders släkten och därmed också stärka kärleken till hembygden.

Det första verksamhetsåret hade föreningen 103 medlemmar
Den första styrelsen fick följande sammansättning:
Ordinarie ledamöter:

Kronojägaren Gustav Jonsson, ordförande	Örträsk
Hemmansägaren Axel Gustafsson	Skarda
Hemmansägaren J. 0. Jonsson	V. Örträsk
Fröken Jenda Karisson	Örträsk
Fröken Ellen Lindström	Långse!e
Hemmansägaren Manfred Norberg	Vargträsk
Överläraren Henning Odenram	Örträsk
Postmästaren Viktor Örtelius	Örträsk

Styrelsesuppleanter:
Edvard och Gottner Jakobsson, Västra Örträsk,
Klas Jonsson, Gerda Persson, Jenny Rehnman och Gunnar Ågren, alla i Örträsk.

Det första årets inkomster och utgifter:
Intäkter:

Gåva Johan Dahlgren insamling 50-årsdag	340
Gåva Viktor Königsson dito 60-årsdag	220

Gáva Okänd 50
Övrigt, varav medlemsavgifter à 1 krona 113,92
Summa kronor 723.92
Utgifter: kronor 21,15

1943
Inkomster: 135 kronor (medlemsavgifter) och utgifter: 1 krona.

1944
Kyrkoherde Oscar Lundgren tillträder som präst i Örträsk Församling, och efterträder Gustav Jonsson som ordförande i Örträsk sockens hembygdsförening.
Erik Larsgården ("Gammgårn") förvärvas från Hjalmar Gustafsson för 500 kr

1946
Första hembygdsfesten hålls, och den omsätter 759,42, nettot blev 449,71. På programmet, diverse tävlingar, sång och föredrag. Jenda Jonsson basar för kaffeservering.

Lantmätaren Yngve Oswald förrättar, äntligen, avstyckning från fastigheten 13:1 av hembygdsföreningens tomt, Örträsk 13:2, arealen blev 7 000 kvm.

1947
På den tomt som hade anknytning till de nybygge som Johan Philipssons yngste som Erik grundade, fanns ett timmerhus från tidigt 1700-tal, som man bestämde kunde fungera som hembygdsgård.
Byggnaden revs, och när arbetet i timmerskogen avslutats, och "på allra sista föret", drog en hästkaravan hustimret längs sjön till Näsberget.
Byggnaden fick namnet Erik-Larsgården efter tidigare ägare. Dörren till kammaren har kvar sin orginalmålning från början av 1800-talet.
Under året flyttas också härbret, från dåvarande Herman Hellgrens hemman till hembygdsområdet. Årtalet 168X (1680) är inkarvat ovanför dörren, och den åldersbestämning av timret som Skogsmuseet i Lycksele låtit göra år 2005, bekräftar årtalet. Alltså kan härbret med flytten sägas vara återbördat till ursprungsplatsen.
Landsarkivarien rådfrågades angående husens placering på Näset.

1948
Avstyckningskartan från 1946, Örträsk 13:2, fastställdes av Länsstyrelsen den 12 juli.
Fastställelsen hade dragit ut på tiden, på grund av att lantmätaren inte skicka in sin rapport i tid till myndigheten.

1949
Till Erik Larsgården skänktes gåvor, dels i form av 12 timmerstockar från Mo & Domsjö, dels av det narade golvet i rummet till höger. från Karl-Johan och Ragnhild Svalberg som hade bytt golv i sitt hus. Örträsk kommun bidrog med 2 000 kronor. Många frivilliga dagsverken, och några betalda, gjorde det möjligt att ta huset i bruk.
Kammaren blev kök, med vedspis.
Murarna uppfördes av Frans Eriksson, tyvärr med otillräckligt avstånd till intilliggande trävirke. De utdömdes därför vid besiktning efter den renovering av huset, som gjordes i början av 1990-talet. Frans Eriksson var hitflyttad, hade köpt Klas Jonssons hemman, och benämndes "nybonn" hela den tid han bodde i Örträsk, ett 10-tal år.
Malmhällarna till de öppna spisarna har skänkts, den ena från Svalbergs, med initialerna J 0 S och S L E D, (Johan Olofsson 1804-1880 och Sara Elisabet (Lisa) Ersdotter 1811-1885), den andra av Margot Ericson, från hennes farföräldrars hus i Holmbäck med initialerna A A S och W S E D,(Anders Andersson och Wilhelmina S. Efraimsdotter).
Inredningen: Dunssängen medföljde huset. Det stänkmålade slagbordet, skänktes av Johan Dahlgren. Han hade ropat in det på auktion i Näsland, och där hört att det i underredets skåp, enligt sägen, gömts värdesaker under kriget 1808-09, i rädslan for ryssen som härjade vid kusten. Nyckeln till skåpet nytillverkad 1993, av Einar Rehnman. Övriga gamla möbler, skåp och stolar, liksom udda glas och porslin skänktes från bygdens folk.
De långa trasmattorna vävdes av Signe Söderström, Skurträsk, gardinerna av Alma Hällgren, Örträsk.

1953
Skvaltkvarnen flyttas från Kvarnbäcken, på Johan Dahlgrens initiativ, till nuvarande plats vid sjön. Enligt uppgift användes den av bönder till "svartmalning", under 1:a världskrigets livsmedelsransonering, 1914-1918. Flaggstången restes, och Erik Larsgården, som tidigare varit omålad, målas med Falu rödfärg.
Jan Pers smedja transporteras, med Vägverkets tillstånd, till nuvarande plats. Den hemmagjorda cykeln medföljde.
Uppbörd av medlemsavgifter organiseras, med personer som har ansvar för var sitt område. De ska också höra om gamla föremål finns att skänka, eller att köpa. Medlemsantalet är 217

1957
I Erik Larsgården klinas såten, väggarna målas enligt instruktion från museet i Umeå. Greta Jonsson (folkskollärarinna och eldsjäl) samlade ett antal frivilliga kvinnor till målningsarbetet, och gjorde även väggschablonerna till rummet mot byn. Schablonmallama finns fortfarande kvar, och användes vid den renovering som gjordes i början av 1990-talet.

Krönikespelet Där västeröver...
Prästen Oscar Lundgrens forskning ligger till grund för spelet som skildrar hur våra finska förfäder anlände för att bygga upp och befolka den mark, som dittills endast samer nyttjat. Sigvard Karlsson skolans rektor stod för dramatiseringen och lokala förmågor genomförde föreställningen. Huvudrollerna spelades av Einar och Mait Rehnman oc Signe och Mauritz Eriksson. Övriga roller av Signe Dahlgren, Sigvard Karlsson, Berndt Karsson, Stig Svensson, Christian Jonsson, Herman Hellgren, Gunno Johansson Grethel Jansson och John Albertsson.

1:a akten: Familjen Hilduinens ankomst till Örträsk omkring 1670 och deras möte med "överhet" och samer.
2:a akten: 40 år senare. Omkring 1710. Johan Philipssons hustru är nu änka och hennes söner har etablerat sig som nybyggare såväl i Örträsk som i Knaften och fler byar uppströms Öre älv.
Vid årets hembygdsfest uppfördes krönikespelet för första gången. Festens intäkter 2 216,44, och nettot 1 197,54. Tyvärr ingen uppgift om antalet besökare, men med den tidens penningvärde, torde det ha varit en välbesökt tillställning.
I Västerbottens folkblad kunde man läsa följande: *Sluttningarna ned mot sjön tillhandahöll en naturlig scen som gav god plats åt både medverkande och den talrika publiken. Örträsket med Gaffelbergets branta profil gav bakgrund, och när vår herre självsvarade för dekoren kunde resultatet endast bli det bästa tänkbara. Få naturliga scener i vårt land torde kunna tävla med Örträsks när det gäller vackert och stämningsskapande läge*

1958
El installeras i Erik Larsgården, och en brunn grävs vid sjökanten.

1961
Herman Hellgren, Örträsk, väljs till ordförande i hembygdsföreningen. Han efterträder Oscar Lundgren, som lämnar kyrkoherdetjänsten i Örträsk församling.

1962
Ett initiativ togs av Centerns kvinnoförening att skapa en sockendräkt för hembygden. Signe Dahlgren, Ebba Königson och Nina Gustavsson tog kontakt med länets dräktråd och hemslöjdsföreningen. När färgval och material var fastställt vävdes tyget i byns vävstuga, och de flesta sydde själva sin dräkt. Man ville skapa något som var genuint för socknen Eftesom det redan då ryktades om att Örträsk socken skulle införlivas med Lycksele kommun.

Grethel Jansson med Örträskdräkten

1963
En loge inköps från Lomfors, och placeras där numera Dalgården står.

1964
Kristian Jonsson väljs till ny ordförande. Fr.o.m. nu anordnas logdanser. Mer eller mindre kända artister engageras till underhållning vid hembygdsfesten. Kända artister som besökt vår hembygdsplats är t ex Lill-Babs och Karl Anton.

1966
Ny väg dras till hembygdsområdet, med nuvarande sträckning, projekterdes av Örträsk kommun och blev färdig 1967. Föreningens kostnad blev 4 000 kronor.

1968
Erik Larsgården får vatten från kommunens ledning installerad. Elen kompletteras, så att elspis kan ersätta vedspisen. Spåntaket utbyts mot rött betongtegel.

1969
Härbre, kvarn och smedja behandlas med cuprinol ett icke godkänt fasadskydd enligt landsarkivarien. Ej heller borde spåntaket på Erik Larsgåden ha bytts mot rött betongtegel

1970
Martin Axelsson, Långsele, efterträder Kristian Jonsson som ordförande. Föreningen byter namn från **Örträsk sockens hembygdsförening** till **Örträsk Hembygdsförening** i samband med att Örträsk upphör som egen kommun, och slås samman med Lycksele kommun.

1971
Brunnsattrapp med hinkflöjel byggs av Sören Höglund, på den plats där numera bagarstugan står. Den revs när bagarstugan uppfördes år 1980. Vattenhinken i trä, med årtalet 1957, och initialerna J A K S under bottnen, märkt Ö H F 320, under det översta bandet, är tillverkad av Johan Königsson, Västra Örträsk. Järnbeslag och hank till hinken, tillverkade av Einar Rehnman.
I länstidningarna uppmärksammade man hembygdsfesten i Örträsk den 24-25 juli 1971. I det vackra vädret var det ca 4000 personer som sökt sig till de olika arrangemangen med bland annat Florodins Studsmatteshow och Jokkmokks-Jockes sång. Såväl lördag som söndag dansades det i logen. Lokala förmågor som uppträdde var sånggruppen QBA med Gun Rehnma Susanne Persson och Karin Andersson. Kyrkan var välfylld vid högmässan där Kyrkoherde Selfrid Ershammar fick gehör när han berörde sammanslagningen med Lycksele kommun och den dåliga vägförbindelsen.
Festtåget, som blivit en tradition vid hembygdsfesterna, presenterades i vanlig ordning av Greta Jonsson på Örträskmål och med egna aktuella dikter och hyllningar till vår bygd. Blomsterflickorna som också sjöng var Åsa och Katarina Andersson, Yvonne Nygren och Jenny Frigren. I festtåget utgår man från posthuset mitt i byn och går hela vägen ner till hembygdsplatsen. I många år var Greta Jonsson (1909-1989) historieberättare på Örträskmål vid hembygdsfesterna. Hon var folkskollärare i Västra Örträsk eldsjäl och sekreterare i styrelsen under lång tid.

1972
Föreningen får servitut för 3 meter bred väg över stamfastigheten, ej tillåten för biltrafik, och rätt att använda till tomten angränsande samfällighet, enligt lantmäterikarta år 1972. Ordföranden, Martin Axelsson, skriver en historik över föreningens första 30 år.

1976
Från Örträsk Sportklubb inköps en timrad loge för 7 000 kronor. Den har stått på Kråkåsen, Västra Örträsk, och i några år nyttjats till logdanser av sportklubben.
På hembygdsgården sammanbyggs den med den loge som inköptes 1963. Erik Larsgården användes, förutom till hembygdsfesten, även under sommarhalvåret till privata fester.
Huset är primitivt, oisolerat, med enkla fönster, och saknar uppvärmning, förutom möjlighet att elda i de öppna spisarna.

Styrelsen har därför planer på att förvärva ett timmerhus från Flarken, för 20 000 honor, med avsikt att inredas för användning till serverings- och festlokal.
Detta fullföljdes inte, på grund av ändrade planer i en ny styrelse.

1977
Kent Larsen väljs till ordförande i hembygdsföreningen. Han är danskfödd, och nytillträdd arrendator av kommunens stugby, på Lövnäset, Västra Örträsk och kommer närmast från Ammarnäs. Med stöd av lokala eldsjälar, och av kommunen, satsar han stort på att lansera Örtraskbygden som turistmål.
"Vackra Dalen", etableras som benämning på bygden.

1978
Jubileumsåret 1978 – Örträsk by 300 år.
Hembygdsföreningen firar att Örträsk by nu fyller 300 år räknat från 1678, det år då man kan säga att det finska nybyggarna hade etablerat sig. Ett digert program planerades och genomfördes.
En ekumenisk nyårsvaka i kyrkan inledde jubileumsåret. Kyrkan var fylld till mer än sista plats. Man fick lyssna till sång med Örträsk kyrkokör under ledning av kantor Helge Ulander, sångare från sionförsamlingen under ledning av Bengt Olsson, solosång av Harald Ericson och av Kent Larsen.
Talare var kyrkoherde Sten Burstedt, predikant Hans Löfgren och Björn Svedberg.
Under helgen 15-16 juli fortsatte jubileumsfirandet. Ett 90-tal musiker och korsångare från Kronoby i Österbotten var inbjudna att delta.
Inkvarteringen blev ett problem, men ortsbor öppnade sina hem och stugbyns bäddar var här en stor tillgång.

Helgens program i kyrkan:
Lördagen hälsar prosten John Nilsson de finska gästerna och kyrkobesökarna välkomna, kyrkoherde Runar Backman, Jakobstad höll en andaktsstund.
Söndagens högmässa, prosten John Nilsson, Hörnefors och prosten Henrik Sandberg, Öjebyn.
Både lördag och söndag, musik och körsång med verk av Bach, Collins, Sibelius, Mozart, Pergolesi, Schubert och Beethoven, framförda av Kronoby Hornkapell, Kronoby amatörorkester, Kronoby sångkör och Remnells orkester.

Hembygdsfesten den 16 juli inleddes med festtåg, med musiker från Kronoby.
Gästerna överlämnade en gåva till föreningen, en armatur i mässing med prismor. Den placerades senare på Dalgårdens loft
Träskulpturen, föreställande Johan Philipsson Hilduinen invigs.

Bengt Fransson heter skulptören och konstnären. Han är från Lycksele och påstår sig vara en ättling till nybyggaren. Han berättar att han använde sig av sin egen spegelbild när han arbetade fram skulpturen.
22 864,25 kostade den föreningen, men visst är gubben vard sitt pris, ända till den sista 25-öringen.

Tillbaka till vardagen.
Ytterligare mark förvärvas från stamfastigheten, och efter denna utökning är arealen för fastigheten 13:2 15 315 kvm. Servitutet för vägen ändras från att galla 3 meter bred väg till 4 meter bred, asfalterad väg. Samtidigt upphävs begränsningen avseende biltrafik.

1978
Ansökan om byggnadslov för servicehus
Inlämnas till kommunen i augusti. Ordföranden Kent Larsen har haft styrelsens fullmakt att teckna avtal med Kemi Oy, för leverans av huset.
Logen flyttas till nuvarande plats, för att frigöra en tomt för servicehuset.
Under året hålls återkommande sammanträden med representanter för hembygdsföreningen och kommunen, angående det planerade servicehuset.
Ärendet bordlades av byggnadsnämnden den 13 augusti.
Att byggnadsnämnden bordlade ärendet berodde främst på yttranden från förste antikvarien Per-Uno Agren, och av landsantikvarien, som båda uttalar sig negativt om husets storlek, fönstertyper och form, samt menar att det inte passar in och skulle komma att olyckligt dominera hela området.
Ritningarna ändras, och anpassas delvis enligt de krav kommunens ställt.
Under detta år erbjuds "ständigt medlemskap" i föreningen, genom en inbetalning av 100 kronor. Ett sätt att tillfälligt förbättra finanserna, men som förstås har påverkat kommande års resultat negativt.

Ett beslut att ändra stadgarna togs. i § 3, från totalt 8 styrelsemedlemmar med lika antal suppleanter, till ordförande och 8 styrelsemedlemmar med 8 suppleanter, (så att ordföranden får utslagsröst), och i § 4, att kallelse till årsmötet sker på plats som styrelsen bestämmer.

1979

I januari hölls ett nytt möte med representanter för kommunen och hembygdsföreningen. Resten av året fortsatte med ytterligare möten, i huvudsak angående tekniska lösningar beträffande vatten, avlopp, el, m.m.

1980

Hembygdsfesten var extra festlig. Musiker från Kronoby deltar i festtåget som går till hembygdsgården, med brudparet Gertrud Nyman och Gunnar Astergren sittande i "trillan", som dras av Lennart Öredals häst.

Bagarstugan, från Lycksells fastighet i Fårberget, rivs och uppförs på hembygdsgården, med 20 000 kronor i bidrag, och kommunen står för arbetsledningen.
Från den gamla muren sparas två tegelstenar, som fästes på utsidan av nya muren, den ena med årtalet 1799, och den andra med initialerna S P S.

Föreningen har äntligen fått bygglov för uppförandet av servicehus på hembygdsgården och beviljats diverse bidrag från länsstyrelsen och kommunen, samt av kommunen beviljats borgensåtagande för banklån. På hösten igångsätts bygget.
Styrelsemedlemmen Elsa Jonsson tillsätts att sköta bokföringen i byggnadskassan, och övertar också uppdraget som kassör i hembygdsföreningen, där hon efterträder Sixten Persson.

1981
Arbetet med byggandet av servicehuset går undan med fart, och huset invigs den 27 maj av landshövdingen Sven Johansson, med inbjudna gäster från kommunledningen och av betalande från bygden.
En tävling har utlysts angående husets namn, och det vinnande förslaget, som inlämnats av Sixten Persson, blir Dalgården. Elsa Jonsson får uppdraget att låta väva dukar till borden. Beträffande möbleringen, 100 stolar och 13 bord i furu, levererade från Båglings snickeri i Hammerdal.
Medlemmar i hembygdsföreningen bidrar, genom att betala var sin stol och få sin namnunderskrift på stolsitsens undersida.
Krönikespelet uppförs under hembygdsdagen i juli.
En slöjdmässa arrangeras under sommaren, och Kent Larsens fru Gerd Larsen arrenderar servicehuset Dalgården.

1982
Kommunen gör en besiktning av Dalgården i maj, och har många anmärkningar. Man ger förslag på åtgärder före slutbesiktning.
Leif Olofsson väljs till ny ordförande vid extra medlemsmöte, då Kent Larsen avböjt återval.
På väggarna i Dalgården sätts det upp gamla föremål och redskap med bidrag från bygdeavgiftsmedel.
Budgeten för bygget av Dalgården höll inte. Föreningens ekonomi är i gungning. Lån ska amorteras och räntor betalas och pengar saknas.
Då träder handlingskraftiga kvinnor in.
Systrarna Ebba Königsson och Karin Johansson, som sedan många år ansvarat för hembygdsgårdens verksamhet, använder föreningens bagarstuga till bakning av tunnbröd. Elsa Jonsson tar emot beställningar, distribuerar och inkasserar betalningarna.
Busslaster med kanske främst pensionärer, tas emot och serveras mat och kaffe i Dalgården och Greta Jonsson, som är sekreterare i föreningen, sedan, närapå begynnelsen, guidar de besökande, mot betalning till föreningens kassa.
Servicen i Dalgården förutsätter att andra frivilliga också ställer upp. "Ingen nämnd, men ingen heller glömd". Denna verksamhet fortgår ett antal år, eller till dess ekonomin är i balans. Föreningen helt skuldfri 1993.

1983
Med ett räntefritt län från privatpersoner får man in 47 750 kronor för att kunna amortera lån i Föreningsbanken. Dalgården utarrenderades under sommaren till Agneta och Mats Helen.

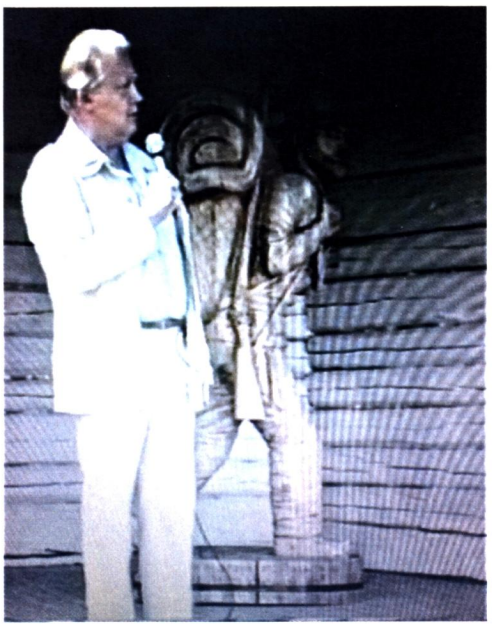
1984
Slåtterkojan från Abborrtjärnliden och sommarladugården från Höglunda flyttas till hembygdsgården. Slåtterkojans torvtak läggs, och "sommarlagårn" får spåntak.

1986
Vid minnesstund för Nina Gustafsson, Skarda, uttryckte de anhöriga en önskan, att insamlade medel vid minnesstunden skulle gå till Örträsk Hembygdsförening, för att oavkortat användas till upprustning och underhåll av Erik Larsgården. Örträsk Hembygdsföreningen instiftade då **en Minnesfond**, med bestämmelser som överensstämmer med de anhörigas önskan.
Till årets hembygdsfest kom poeten och finnättlingen **Bo Zetterlind**.

Han hade hittat sina finska rötter i Vägsele och hade övertygelsen att överlevnadskraften som följt honom i hans liv som poet var ett arv från de finska nybyggarna.
Lycksele spelmanslag hade tillsammans med Bo Zetterlind en uppskattad föreställning.

Bo Zetterlind uttryckte sina känslor för den vackra naturen och vikten av att ha kontakt med sina rötter.

"Den som är rotfast är också trofast"

Högmässan i kyrkan var tidigarelagd till kl. 10.00 för att folk skulle kunna följa festtåget som traditionellt starta vid 12-tiden.
Evy Persson presenterade festtåget denna gång. Leif Bergman hade uppdrag att filma hembygdsfesten och krönikespelet som ännu en gång uppfördes. Huvudrollsinnehavare var även denna gång Einar Rehnman, Mait Rehnman och Mauritz Erikssson.

1987
Gunnar Astergren väljs till ny ordförande, och efterträder Leif Olofsson som avböjt återval.
Anita Svensson anställd under sommaren för öppethållande av Dalgården.

1988
Arbetsgrupp för Erik Larsgårdens upprustning tillsätts.

1989
Kent Larsen väljs till ordförande i hembygdsföreningen. Frank Larsen, Kent Larsens son arrenderar Dalgården servering.

1991
Kent Larsen meddelar på årsmötet, att han inte står till förfogande för återval, och vice ordföranden, Evy Persson, väljs till ordförande för ett år.

1992
Evy Persson omväljes som ordförande i föreningen.
Erik Larsgårdens upprustning pågående sedan 1989, slutfördes detta år.
Handikappramp har byggts längs väggen och hängränna i trä uppsatt.
Anmärkning vid besiktning, att hängrännan inte tjärats, utan endast impregnerats.
Nya gardiner vävda av Marianne Königsson, V. Örträsk enligt samma monster, som de som vävdes 1949. Gardinerna uppsydda av Linnéa Persson, Örträsk.
Den totala kostnaden för restaureringen blev 148 792,55.
Kostnadsberäkning av Rolf Sixtensson, länsmuseet 210 tusen. Han räknade nog inte med de nära 400 frivilliga arbetstimmarna. Bidrag: bygdeavgiftsmedel 50, MoDo 10, kommunen 8, Örträsk byamän 10, totalt 78 tusen kronor.
Minnesfondens influtna medel 1986-1992, kr. 58 769,25 och t.o.m. 1992 har 50 769,25 tagits i anspråk, 8 000 kvarstår alltså i fondens balansräkning 31.12.1992.
Ändring av stadgama:
i § 2, från ett i stadgarna angivet belopp för medlemsavgift, till, att årsmötet beslutar om medlemsavgiftens belopp.
§ 3 ändras, på valberedningens förslag, från ordförande och 8 ledamöter, med lika antal suppleanter, till, 6 ledamöter med lika antal suppleanter. Detta p.g.a. valberedningens problem att hitta tillräckligt antal kandidater.
Hängrännor och stuprör, som saknats, är nu uppsatta på Dalgården.

1993
Sixten Persson hyr logen vid 5 tillfällen för motionsdanser, och skänker överskottet från danserna till hembygdsföreningen. I samband med dessa danser står Evy Persson för serveringen i Dalgården. Motionsdanserna har sedan blivit tradition.

1995
I Dalgården hotar limträbalkarna att glida isär. Harald Ericson och Kjell-Erik Lundberg monterar dragstål mellan balkarna.

1996
Ny ordförande i föreningen, Louise Persson.
Vid årets hembygdsfest medverkade de kända systrarna Miskovski.
Reparationerna av Dalgården, som påbörjats 1993, slutfördes under året.
Knutarna, (som sköt ut utanför takutsprånget), kapade och stockändarna klädda med bräder, som vitmålats, stöd till evakueringsbalkongen anbringat, södergaveln skrapad och målad med Falu färg, allt utfört av två projektanställda, under ledning av Harald Ericson.

Dessutom har det drevats kring fönster och dörrar, monterats fönster- och tröskelbleck, som saknades, häng-och stuprännor till entrétaket anbringats och några murkna stockar i södergaveln bytts ut.
Direkta kostnader för reparationerna 1993-1996, blev 48 545 kronor, dessutom 276 frivilliga arbetstimmar. Bidrag från bygdeavgiftsmedel 30 000 kronor.

1997
Louise Persson har avböjt återval, och valberedningen har inte lyckats finna kandidat till ordförandeposten. Evy Persson ställer sig då till förfogande, för val till ordförande for ett år. Detta renderar henne en applåd från årsmötesdeltagarna
Föreningens samlingar har under sommaren registrerats, enligt Västerbottens museums Sesamprojekt.
Projektanställd var Åsa Bertholdsson, Vänjaurbäck. Åsa gjorde då teckningarna av härbret och av Hilduinen, som EU-projektet "Fem byar" förvärvat och nyttjat vid framtagningen av underlag till logotyper för bygden. Även Örträsk hembygdsförening använder härbret i sin "logga".

1999
En skärmutställning anordnades under sommaren i Erik Larsgården av Greta Jonssons bilder, dikter och sånger, ett samarrangemang med EU-projektet "Fem byar". Materialet, utom skärmarna, flyttades senare till Dalgården.

2000
Leif Bergman, född 1952 i Örträsk, filmare och fotograf som under sin barndom ofta besökte "Gotthard" när han hade filmvisningar i sin biograf under 1950- och 1960-talet, har själv tagit initiativ till att skapa en permanent utställning på andra våningen i Dalgården.
Gotthard Larsson startade Centralbiografen i byn med egna medel. Den invigdes Nyårsafton 1935 och lades ned efter Gotthards död 1964. Eftersom dörren till maskinrummet låstes och den trapp som ledde upp på utsidan togs bort, var allt intakt i 34 år när Leif Bergman lyckades bryta upp den tillbommade dörren.

2001
Den permanenta utställningen "Gotthards biograf" invigdes på Dalgården som en del av Örträsk Intresseförenings EU-projektet "Fem Byar".
Leif Bergman, som sedan förra året utfört arbetet med att rekonstruera maskinrummet, har nu satt upp filmaffischer m.m. från 1940 och 50-talet. Han har gjort ett gediget arbete för att besökare ska bli påminda om den tid vi hade biograf i byn men också gett oss kunskap om hur det gick till på den tiden när man "gick på bio". Utställningen är också en hyllning till Gotthard Larsson, en bygdens son som annars skulle varit tämligen anonym för de flesta.

Traditioner som blivit en del av föreningens verksamhet under ett antal år år:
På initiativ av prästen Gustav Larsson inleds den årliga hembygdsfesten kl.11.00 med **friluftsgudstjänst**, där kollekten går till Hembygdsföreningen.
"Sång i sommarkväll" som innebär att det en kväll i juli anordnas en träff på Dalgården där kyrkan står för arrangemanget och föreningen bjuder på kaffet.
En annan tradition under hembygdsfesten är att Örträskbygdens Intresseförening presenterar den de utsett till **"Årets Örträskare".**

2003
Klara Perssons fotografier, från 1910 till 1930-tal har infogats i album och placerats i Dalgården. Klara Persons glasplåtarna inropades av Martin Gustafsson, Skarda på den auktion som Klara själv höll, innan hon flyttade till Öregården på 1950-talet.
Materialet skänktes till Västerbottens museum, som lämnade kopior till Elsa Jonsson för att, om möjligt, få personer och miljöer identifierade. Många foton kunde också besökande i Dalgården lämna namnuppgift på, men önskemål från museet var att också få fler uppgifter än bara namnen.
Mary Örestig, Vuxenskolans representant i Örträsk, tog 1996 initiativ till ett par studiecirklar, egentligen minst 20 år "för sent".
Med i en av cirklarna var systrarna Ebba Königsson och Karin Johansson, och de var suveräna på att känna igen folk, och flertalet kunde identifieras. I den andra cirkeln deltog Tage Örestig, med sin mors, och sin egen samling av dödsannonser, där data om människorna fanns att hämta.
För att kunna presentera fotografierna behövdes nu bara göras en utskrift på maskin. Något som Margareta (Greta) Dahlgren tog på sig att göra, men till det hade behövts en dator. Att skriva texten till de mer an 400 bilderna, visade sig vara ett tidskrävande arbete som vi nu tacksamt kan ta del av i de fotosamlingar som nu finns både på länsmuseet och på Dalgården.
Margareta Dahlgrens arbetsinsats i detta är ovärderlig. Ytterligare studiecirklar i Vuxenskolans regi har hållits, på initiativ av Mary Örestig. I en av studiecirklarnasom samlades foton som dokumenterar arbetslivet från förr, där det i huvudsak är männens arbete som dokumenterats. I en annan, dokumenterades insamlade gamla foton, med både vyer och människor.
Samtliga foton, har lämnats till museet i Umeå, som kopierat dem för hembygdsföreningens räkning. Bilderna visas i permanenta fotoutställningar i Dalgården och i Erik Larsgården, samt i album i Dalgården.

2004
Margoth (Hellgren) Elfving väljs till ordförande i hembygdsföreningen. Hon efterträder Evy Persson, som fr.o.m. årsmötet 1997, varje år nödgats

ställa upp för ännu ett år, då valberedningen inte lyckats finna någon ersättare.
Evy Persson övertar ansvaret för motionsdanserna i logen efter Sixten Persson.
Hembygdstalet vid Hembygdsfesten, påminner oss om en riktigt gammal tradition: Detta år är det Andreas Öhrman, 90-årig Vilhelminabo, men född och uppvuxen i Örträsk, håller talet. Med sin starka stämma, håller han ett uppskattat anförande, med både återblickar och framtidsvisioner. Vädret kunde inte varit bättre, soligt och varmt.

Byggnadernas underhåll, ständigt återkommande behov.
Bagarstugan får nytt spåntak, med frivilliga till både rivning och läggning av spånen. Tallar, för virke till spånen har Sture Holmgren skänkt.
Dalgårdens renoveringsbehov är oändliga. Södergaveln slipas och inoljas, innan ny panel på reglar lagts på. Knutarna på gaveln har klätts in helt. Den nya väggen målas med Falu rödfärg. Nock- och vindskiveplåt har satts upp, fönstren har kittats och oljats in, innan de på utsidan målats med vit oljefärg.

2005
Hembygdsdagens tal hölls av Harald Ericson. Dagen var välbesökt, men vädret inte så bra som förra året, så alla program fick lov att försiggå under tak, inne på logen.

Skåp i köket och i andra ekonomiutrymmen har kompletterats, genom köp av en begagnad köksinredning.
Arbetet med att sätta upp skåpen har Karl-Göran Svalberg, Fred och Margoth Elfving stått för.
Beträffande byggnader, så har det i samarbete med Vuxenskolan hållits en kurs i läggning av torvtak, då både smedjan och slåtterkojan fick nytt tak. I Erik Larsgården har några murkna stockar, som skadats genom regnstänk på rampen, bytts ut.
Härbret, som genom åldersbestämning, konstaterats verkligen vara från "tiden", d.v.s. från 1680-tal, har genom att länsstyrelsen anställt två expertsnickare i gammal byggnadsteknik, fått ett nytt tak. Material, som rote, näver och granslanor har skänkts av ortsbor, som också stått för transporterna. Kostnaden för föreningen blev 800 kronor.
Vägen har restaurerats. Bidrag från bygdeavgiftsmedel, och från kommunen, eftersom den nyttjas till och från reningsverket. Föreningens kostnad blev 6 400 kronor.

2006
Ändring av stadgarna, i § 3, på valberedningens förslag, från ordförande och 6 styrelsemedlemmar, med lika antal suppleanter, till, ordförande och 4 styrelsemedlemmar, med lika antal suppleanter
Styrelsen noterar tacksamt, den beredvillighet som visas till ideellt arbete; t.ex. byggnadernas underhåll, bakning av kaffebröd och service vid

hembygdsfesten och vid andra tillfällen när Dalgården är öppen för servering, m.m., men till uppdrag i styrelsen, har valberedningen problem med att hitta kandidater. Därför ändras stadgarna beträffande antalet styrelsemedlemmar.

Föreningen har genom åren, bortsett från de allra första, genomgående haft c:a 200 medlemmar. Även om befolkningen i Örträsk gamla kommun minskat med nära tusentalet så är det, glädjande att föreningen behåller sitt medlemsantal Bortfall av medlemmar kompenserats av att utflyttade och fritidsboende stöder föreningen, genom medlemskap.
Den årliga medlemsavgiften har successivt ökats genom åren, från 1 krona till i år 50 kronor.

Kurser i byggnadsvård:
I maj hölls en kurs i samarbete med Forsdalagymnasiet, i konsten att byta stockar i ett timmerhus. Ett par murkna stockar i Erik Larsgården byttes ut, dels i en mellanvägg och dels i mittsektionens yttervägg, och huset fick också en timrad bro.
Bagarstugans södervägg, också i behov av restaurering, men bedömdes vara i så dåligt skick, att väggen i stället för stockbyte fick ett ytskikt av specialsågade bräder.
I augusti, en kurs i takläggning med spån, i samarbete med Vuxenskolan. Skvaltkvarnen och "Hilduinens" överbyggnad fick då nya tak lagda. I båda kurserna var Peder Dahlström, Vilhelmina kursledare.
Övriga åtgärder i byggnader:
Fönsterbågarna i Erik Larsgården har reparerats och målats av Örträsk Fönsterservice AB, till en kostnad av 9 500 honor. I Dalgården har ny motor till frånluftsfläkten installerats och nya bänkskivor till köket inköpts.

Nationaldagen firades med öppethållande i Dalgården för kaffeservering.
Midsommardagens kväll: i logen som vanligt ungdomsdans med dansband och med servering i Dalgården. En tillställning som förutsätter att många frivilliga kan ställa upp med service, Inte minst dagen efter då ett omfattande städningsarbte krävs. Några gör det återkommande, som t.ex. Sture Holmgren och Karl-Göran Svalberg, i "insläppet".

Hembygdsdagar i mitten av juli;
Lördagen, avslutning av Örträskloppet på hembygdsgården med servering i Dalgården.
Konsert i kyrkan med manskör från Karelen. Besöket av kören kom till stånd genom Sigge Vesterlinds och Vargträsk Intresseförenings kontakter med vänorten Savinova by. Inkvartering skedde i Prästgården och i lägenheter som Leif Olofsson upplät.

Söndagen:
Efter friluftsgudstjänsten underhöll manskören från Karelen. Sigge berättade också om Savinova, och sitt engagemang för att skaffa ett

sågverk dit. Kollekten från gudstjänsten, som vanligen går till hembygdsföreningen, skänktes nu till detta projekt.
På grund av det späckade programmet, utgick det traditionella hembygdstalet, men Örtraskbygdens Intresseförenings korande av "Årets Örträskare", genomfördes. Karin Svensson var den utsedda, och det var ett populärt val, då det väl inte finns någon i bygden, som inte haft kontakt med henne, i hennes arbete som chaufför i Örträsk Taxi.

2007
Sedan 2004, och i perioder under föregående år, är Dalgården öppen för kaffeservering i juli. Då med en ungdom, som kommunen placerat i en tre-veckorsperiod, med en vuxen frivillig som har ansvar för serveringen. Även detta år, kommer Dalgården att vara öppen för servering i juli, förutom veckosluten. då Dalgården kan vara uthyrd, detta år för tre bröllop, eller reserverad för egna arrangemang.

Vid årsmötet, som hölls den 31 mars, omvaldes Margoth Elfving som hembygdsföreningens ordförande. På ett par suppleantplatser invaldes två nya medlemmar, som ersätter de två som ställt sina platser till förfogande.

65-års jubileet uppmärksammades med att tidigare , nu levande ordföranden och eldsjälar fått en speciell inbjudan till Hembygdsdagen. En av få som hörsammat vår inbjudan var Kent Larsen som berättade om sin tid i Örträsk.
Krönikespelet får nypremiär vid hembygdsdagen den 15/7. Margoth Elfving och Grethel Jansson har gjort en omarbetning av det ursprungliga manuset. Regissör var Åsa Lindström, Lycksele. Musiker från Lycksele musikskola medverkade. Med anledning av att Lycksele firade 400års jubileum, fick även Örträsk en del av uppmärksamheten i form av ett kulturbidrag på 15000 till vår föreställning.
Vädrets makter gjorde sitt bäst för att sabotera framförandet. Det började regna vid första scenen och slutade regna vid den sista. 700 såg krönikespelet trots ösregnet.

Planerat för året är fortsatt upprustning av Erik Larsgården och av bagarstugan, samt en kurs i byggande av en gärdsgård, "skihaga", i augusti.
Förutsättningen för den fortsatta driften är att de frivilliga krafterna, liksom tidigare, ställer upp.
Redan har frysarna fyllts med hembakat kaffebröd, och det lovar gott för resten av sommaren. Tack, till alla bagerskor! Bemanningen inför midsommarens aktiviteter är också klar, och till paltkokningen inför hembygdsdagen finns ett säkert gäng.
Visst kan man sakna en del uppgifter i detta häfte, t.ex. namn på fler av de många, som i nutid och under årens lopp har lagt ned tid och krafter i hembygdsföreningen, men utrymmet bl.a., sätter gränser.
Vi får nu hoppas på en fin sommar, med lagom mycket regn på nätterna, och soliga dagar!
Välkommen till hembygdsgården i Örträsk!
Örträsk i juni 2007
Här slutar Margareta Dahlgrens historik över föreningens 65-åriga verksamhet.